

Gausdal Historielag

Årsmøte 2007

Østre Gausdal Prestegard, 11.mars 2007 kl. 1930

Sakliste:

1. Valg av møteleder/sekretær
2. Årsmelding v/styreleder
3. Regnskap v/kasserer
4. Valg v/valgkomiteen
  - Leder for ett år
  - 1 styremedlem for tre år
  - Varamedlemmer til styret i nummerorden
  - 1 medlem i valgkomiteen
5. Fastsetting av styrehonorar for 2006 og godtgj. til utvalgsledere: foto, slekt, arkiv, Ulsrud

Gausdal Historielag

Årsmelding 2006

Årsmøtet 2006 ble holdt på Forset Grendehus, Vestre Gausdal, 12. mars, med ca 41 frammøtte.

Styret har bestått av: Valgt inn På valg Valgkomiteens forslag

Ivar Paulsrud	leder	2006	Årlig
Alf Sanden	nestleder	2003	Nei
Morten Kleiven	kasserer	2005	Nei
Oddvar Fyksen	sekretær	2004	Ja
Sverre Gran	styremedlem	2005	Nei
Ingvar Kalrud	styremedlem	2006	Nei
Tor Kristian Nordvang	styremedlem	2006	Nei
Simen Forseth	varamedlem	2006	Årlig
Marit Hjelmstad	varamedlem	2006	Årlig
Amund Houm	varamedlem	2006	Årlig
Kari Avlund	varamedlem	2006	Årlig

Revisorer:

Knut Smidesang	2006	Årlig
Per Ole Nygaard	2006	Årlig

Valgkomite

Marit Paulsrud	2004	Ja
Ragnhild Bjørge	2005	Nei
Ole A. Kvisberg	2006	Nei

Organisasjon

Det er avholdt 8 styremøter og behandlet 52 saker utenom referatsakene. Medlemstallet var på 349 i januar 2007. Utenbygds medlemmer er ca. 20. Livsvarig medlemskap er på 7 registrerte medlemmer. Æresmedlemmer er Kjell Håkon Reistad, Birgit Kraabøl, Marte Stine Fyksen og Arne Sand.

Gausdal Historielag er medlem av Gudbrandsdal Historielag, Gudbrandsdal Slektshistorielag og Oppland Historielag samt Landslaget for lokalhistorie.

Gudbrandsdal Historielag virket i starten som en paraplyorganisasjon og pådriver for bygdehistorisk arbeid. Laget er nær knyttet til Dølaringen Boklag. Gudbrandsdal Slektshistorielag skal legge til rette for samarbeide mellom slektsgranskere utover kommunegrensene. Oppland Historielag er det tidligere Samarbeidsrådet for Historielaga i Oppland, kontaktledd og idebank for de lokale lag. Landslaget for lokalhistorie er et koordinerende ledd mellom lag og vitenskapelige institusjoner, samt en interesseorganisasjon overfor styresmakter.

Utgivelser

I 2006 lanserte Gausdal Historielag boka ”Gaarder og Slegter i Gausdal, bind 1- Østre Gausdal”. Dette er en videreføring av Kraabølsboka som ble utgitt i 1922. Den nye boka er basert på avskrift av håndskrevne opptegetninger som ble gjort i tidsrommet 1925-27 med noen tilføyelser så sent som i 1937. Pakken med manuskriptene, som hadde ligget i bankens hvelv, ble åpnet og gjennomgått i 1981, og Bondelagene i Gausdal bestemte at disse skulle utgis. Etter noen tilføyelser besluttet Gausdal Historielag i 2000 å samordne og systematisere de eldste opptegetningene for utgivelse i bokform. I tillegg til ordinære bøker, er det trykket 75 eksemplarer som er nummererte. Leder for dette omfattende arbeidet har vært Guro Steine.

Bind II for Vestre Gausdal er ikke igangsatt, men det arbeider med å sette sammen en komité. En god del stoff finnes. Torgun Maurset er leder i boknemnda for skolehistorie. Per Audun Øvstehage arbeider med bok om Småbrukerlaga i Gausdal. Ellers er Ivar Blekastad leder i boknemnda for Gausdals Minner, der nr.12 kommer til høsten. Bøkene kommer ut 2. hvert år.

Historielaget utgav i 2006 lagets første Temahefte. Temahefte I fikk tittelen ”Anders Fedje og gammelt fra Gausdal”. Dette ble utgitt i forbindelse med arrangementet ”Anders Fedje i ord og bilder” på Vonheim. Ivar Blekastad sto for arbeidet med temaheftet.

Slektsgransking og fotoregistrering

Gunnar Rundtom leder medlemsmøtene for slektsgranskinga første mandag i måneden. Tor Korsvold leder fotoregistrering. Kristian Heimstad har trukket seg tilbake etter å ha lagt ned et verdifullt arbeide i mange år. Som takk fikk Heimstad overrakt boka ”Gaarder og Slegter” som gave. Ny skanner er anskaffet og det blir derfor lagt opp til at fotografier også blir lagret på digital form.

Arkivarbeid

Historielagsarkivet i kjelleren i Østre Gausdal Prestegard får stadig tilsig av verdifullt stoff fra bygda. Det arbeides fortsatt med finsortering, ordning og katalogisering. Laget har et forskriftsmessig hvelv og en arkivinstruks i henhold til offentlighetslov, forvaltningslov og personregisterlov. Her oppbevares bygdehistorisk materiale i form av dokumenter, protokoller, brev, fotografier etc., med mulighet for utlån og innsyn etter fastsatte regler. Avlevering av materiale kan skje på medlemsmøtene den første mandagen i måneden, eller ved henvendelse til Kjell Håkon Reistad. Avlevering kan også skje til Opplandsarkivet på Maihaugen.

Det arbeides med et digitalt registreringsverktøy for historielag som bygger på dataverktøyet ”Tingene Forteller”. Gausdal Historielag vil være med på å utvikle og lansere verktøyet for andre interesserte lag. Arkivansvarlig og nestleder er involvert i dette.

Registreringsarbeid

Det står igjen noe tekstilregistrering i Ulsrud. Ei arbeidsgruppe under ledelse av Alf Sanden bruker torsdagsmøtene i prestegarden til gjenstående registrering av dokumenter fra Ulsrud samt annen registrering.

Slektsgranskergruppa har fortsatt arbeidet med korrekturlesning av kirkebokavskrifter.

Kulturarrangementer

Året startet med Minnes-du-kveld på Gausdal Videregående der Linda Steward hadde en utstilling og et kåseri om Randi Holtsæters amerikabrev, ” Et lite stykke utvandrerhistorie”. En gripende fortelling, og godt besøk.

Kulturinnslaget etter fjorårets årsmøte var ved Alf Sanden. Alf hadde jubileum i 2006 etter å ha fotografert i 50 år. Han viste et utdrag bilder fra denne perioden, for det meste fra Gausdal, fra fjell og dal. Bildene viste at mye har forandret seg bare disse årene.

Årets åpen dag i Ulsrud gikk av stabelen den 6. august i strålende sommervær. Ca 60 frammøtte fikk høre Nina og Ola Fjeldet i klingende duett med fele, sang og verbale innslag. Øyvind Bjerkelien, Olaf Bjerkhage og Jens Solbjørg besørge gammel onneteknikk ved hjelp av Arnfinn Barlunds fjording.

Utover høsten ble det besøk fra Sør-Fron Pensjonistforening med Jon Finsrud i spissen. Populære innslag var Anne Kleivens Aanrud-lesning og Kari Avlunds dramatisering av hverdagen på føderåda. Tre mandager på rad fant ungdomsskoleelever vegen til Ulsrud. De lyttet med interesse til gardshistorie og slekters gang fra stedet. I kjølige vinterkvelder har elever fra Steinerskolen drevet filmminnspilling i hovedhuset.

Deltagelse på Gausdalsdagen den 2. september ble preget av salg av den nye boka ”Gaarder og Slegter” som kom fra trykkeriet noen dager før, dette sammen med en miniatyrkopi av seilskuta ”Aurora” som skipskaptein Hans Torgersen Kraabøl førte. Denne ble utlånt av Martin Kraabøl som hadde fått den restaurert. Selv om kopien av denne skuta er i miniatyr, måtte det til lastebil for å få fraktet den fram og tilbake.

”**Anders Fedje i ord og bilder**” var tittelen på arrangementet Gausdal Historielag hadde på Vonheim 16. og 17 september.

Det startet nesten et år i forvegen der en komité ble nedsatt med mål å få til en minneutstilling med malerier, tegninger og tekster av Anders Fedje. Det var egentlig Brynjulf Bakken som i sin tid tok initiativ til at Anders Fedjes arbeider burde samles og vises fram for bygdefolket. Leder i komiteen var Nils Nygård. Han hadde fått med seg solide medhjelpere, - Asbjørn Nordeng, Knut Tidemand-Johannessen, Torstein Fougner og Knut Wiegaard. Disse satte i gang kartlegging av hvor noen av Fedjes malerier befant seg. Målet var å få lånt inn et utvalg for visning på en utstilling, i tillegg til avfotografering. Sammen med et utdrag av Anders Fedjes sine fortellinger ble noen av disse trykt i Historielagets første temahefte ”Anders Fedje og gammelt fra Gausdal”. Ivar Blekastad ledet dette arbeidet.

Det store besøket på Vonheim viste av bygdefolket satte pris på samlingen med rundt 50 malerier og temaheftet som var til salgs. Torgunn Maurset leste prolog av Knut Tidemand-Johannessen og Nils Nygård holdt et foredrag om Anders Fedje. Svein Midtlien framførte på trekkspill ”Spelmanns Dorthea valsen” nedtegnet på noter av gamle Harald Bræin. I tillegg var det innslag med avspilling av et lydopptak med Anders Fedje.

Gausdal Historielag var representert ved stand på Svatsumsdågan. Ellers har vi hatt en deltager på Landskonferansen for fotoregistrering i Arendal, en representant på årsmøtet i Gudbrandsdal Historielag, og en representant på årsmøtet i Gausdal Folkeakademi.

Eiendeler

Historielaget eier og disponerer både fast eiendom og løsøre. Ei brannpumpe, ei likvogn og ei høypresse blir ivaretatt i den gamle Fjerdumslåven som Hans Seielstad gjenoppførte. Et treskeverk er oppbevart hos Ivar Bø. Nok et treskeverk er gitt til historielaget av Sigurd Nordlien, men det er ikke henta inn enda. Nevnte gjenstander har sin opprinnelse i Østre Gausdal og hører hjemme her. Kalkbua i Forsetsæterlia ble gitt historielaget tidlig på 80-tallet. Den står på allmenningsgrunn, og Anton Sønsthage fikk beskjed om å rive bua da den ikke lengre hadde noen funksjon. Derfor ble historielaget kopla inn. Det kom til en ordning med at historielaget skulle slippe festeavgift mot å holde bua i orden.

Det er nå 6 år siden Ulsrud ble testamentert til Gausdal Historielag. Gava omfatta garden og sætra med jord, skog, innbo og løsøre, kapital og verdipapirer.. Vilkåret var at enheten skulle drives som bygdetun eller gardsmuseum. Gardsmuseum er det blitt. Med sæterlykkja følger riktignok en klausul på 6 mndrs gjensidig oppsigelse.

Ulsrud

Ulsrud gardsmuseum er organisert som et utvalg under styret. Styret har økonomistyring, forsikringsansvar og regnskapsansvar. Utvalget er delt i 3 arbeidsgrupper, - gardsbruk, teknisk gruppe og museumsgruppe. Kjell Håkon Reistad har framdriftsansvar for gardsgruppa som grovt sett favner om hus, tun, jord og veger. Tore William Larsen har teknisk gruppe som favner om vann, elektriske installasjoner og maskiner. Birgit Kraabøl har museumsgruppa som har bevaring, registrering, presentasjoner, herunder arrangementer, samt renhold. Koordinator for Ulsrudutvalget er Birgit Kraabøl.

Årets storarbeid i Ulsrud ble nytt elektrisk anlegg. En stor takk til Skogvang Installasjonsforretning og Rolf Smeliens hjelpere, som besørget et godt og rimelig arbeid. Sæterlåven ble brakt til bygds av Einar Bergslien. Det varte og rakk før forvaltningsnivåene fikk ferdigbehandlet sætersaken, og mye tyder på at ventetida for låven ble for drøy til at den kan [reddes](#) på rimelig vis.

Det ble pånytt søkt om tilskudd av midler fra landbrukskontorets miljøtiltak, SMIL-midler, som resulterte i kr 17500,- til restaurering av gardssaga og flishøvelen. Ellers har dugnadsinnsatsen fortsatt vært stor. Takk til alle.

Gaver

Gausdal Historielag mottok i 2006 minnegaven gitt i forbindelse med Gudbrand Wolds gravferd.

Stiftelsen Reidevoll

Gausdal Historielag er sammen med Follebu og Østre Gausdal Menighetsråd stifterne av Reidevoll, hvor Jon Th. Bråthen er styreleder. Historielagets folk i representantskapet er Guri Steine, Amund Houm og Ivar Paulsrud. Stifterne er valgkomite for stiftelsens styre.

Kittilbu Utmarksmuseum.

Gausdal Historielag var blant stifterne av Kittilbu Utmarksmuseum, sammen med kommunen, fjellstyret, reiselivslaget, Kittilbu Vel og De Sandvigske Samlinger Maihaugen. Kittilbu Utmarksmuseum er nå inkludert i Randsfjordmuseene AS. For å ivareta det lokale engasjementet blant de frivillige rundt utmarksmuseet ble det dannet en venneforening, Kittilbu Museumslag. Historielaget er medlem der.

Historielaget er medarrangør for Kittilbudagen med Eva Aamodt som representant. Oddvar Fyksen representerer navnesaker overfor kommunen. Randi Taralhagen er vår representant i Folkeakademiet.

Oppsyn med minneplater og minnestein.

Historielaget har påtatt seg ansvaret for oppsyn av minneplaten ved Engjom trafostasjon. Even Rudstuen sørger for dette på vegne av laget. Oppsyn av minnesteinen ved Jevanhaugen står Tor Korsvold for.

Gausdal Historielag takker for all velvilje, støtte og interesse.